

end henviser til den simple Ting, at Bondejord her i Danmark er dyrere end Hovedgaardsjord. Den kostbareste Maade at tilveiebringe en stor Gaard paa er at gaae hen og kjøbe Bøndergaarde sammen. I ganske enkelte Tilfælde, hvor der er daarlige Grunde tilstede, hvor det er særdeles hensigtsmæssigt, kan det betale sig at lægge sammen — som Andre splitte — men vil man see paa Forholdene i det Store, paa de factiske Forhold, kan det ikke finde Sted; kunde det betale sig, vilde man nok gjøre det — at man omgaaer den nuværende Lovgivning, veed De jo ligesaa godt som jeg. Forbudet er jo ikke saa meget rettet mod Sammenlægning som mod Sammenlægning paa visse Maader, man maa have mange Omstøb og Besværligheder, men man omgaaer næsten altid paa en eller anden Maade den Slags Lovgivningsbestemmelser. Det blev udtalt af det ærede Medlem fra Storeheddinge (Scavenius), at man især maatte have Hindringer, fordi man — jeg vidste jo nok, at det var Noget, der vilde komme frem her — maatte frygte for en nedadgaende Bevægelse. Jeg haaber, at det aldrig vil komme saa vidt, at man vil forhindre Huusmændene i at faae Jord, jeg haaber, at man ikke nogensinde her i Danmark paa den Maade directe vil drive dem ud af Landet til Amerika eller til en værre Tilstand hergjemme. I mine Dine er det noget af det Glædeligste, at jeg seer, at den fattige Mand — man kan jo dog ikke forhindre ham i at leve og eksistere, i at stifte Familie og bosætte sig — da ogsaa mere og mere kommer i Besiddelse af smaa Jordlodder. Jeg skal ikke dvæle mere ved denne Sag. Skulde jeg særlig udtale Noget ligeoverfor den høitærede Minister med Hensyn til Jords Frigjørelse, skulde det være med Hensyn til et Punkt, jeg savner. Jeg savner Noget, men jeg haaber, at vi om nogle Dage skulle give Regjeringen Leilighed til at udtale sig derom; det er Spørgsmaalet om Lehn, Stambuse og Fideicommisser. Lad os tage det med, lad os gaae saa vidt med. Ifjor gave vi Anledning til dette Spørgsmaals Forhandling, og vi skulle ikke undlade atter iaar at bringe det frem. Thins-

gets ærede Formand har modtaget Forslag derom, og det vil forhøjbentlig snart komme til Forhandling her i Salen. — Der er endnu en Ting, som jeg skal omtale, skjøndt jeg tildeels allerede har berørt den, med Hensyn til hvilken jeg ikke ganske billiger den høitærede Ministers Opfattelse. Det er den Forskjel, som den høitærede Minister vil gjøre, idet der i nogle Tilfælde skulde udbetales $\frac{1}{4}$, i andre $\frac{1}{3}$. Finder den høitærede Minister, at det virkelig er billigt, stemmende med de factiske Forhold, at der ved Jords Frigjørelse betales denne Trediedeel, nuvel, lad saa denne Trediedeel gaae til Familieme, lad os her, som ved andre Lovforslag, hvor vi have behandlet Fæstespørgsmaalet, være humane, lad Familieme faae dette Beløb, som for Diebliffet ligger hen i Fæstegaardene paa Grund af den uhenigtsmæssige Ordning, men som, om jeg saa maa sige, bliver skabt af Nytt, atter kommer tilstede, naar Jorden frigjøres. Giv det til Familieme, hvad man nu vil finde, der kan betales, som det ærede Medlem for Svendborg Amts Rde Valgfreds vil, men lad det ikke indflyde i en Fond. Og hvad er nu Grunden til den Forskjel, som der skal gjøres, denne Tolvtedeel, Forskjellen mellem den Trediedeel og den Fjerdedeel, som i nogle Tilfælde ikke skulde komme Familieme tilgode, men derimod gaae ind i denne Fond? Det er Adskillelsen mellem Hovedgaardsjord og gammel Selveiendomsjord. Men jeg troer, at den høitærede Minister handler Uret heri og navnlig handler Uret efter sit Standpunkt, som han betegner som Frihedens Standpunkt. Vi have her et Stykke af hele den gamle forældede Lovgivning, som næsten alene er til, for at man skal omgaae den. Der kan ikke være Noget til Hinder for, at Sagen kan ordnes, uden at denne Adskillelse bibeholdes, og allermindest har den praktiff Betydning. Hvad er Betydningen af denne Adskillelse? Det er jo ikke Byrderne, det Spørgsmaal ere vi jo heldigviis frie for, men Forskjellen bestaaer i Retten til at sammenlægge Jord og i det Hele taget at behandle Jorden frit; dette skulde være Forskjellen. Men hvordan hænger det sammen dermed? Man kan jo allerede nu tildeels